

Declaració institucional per la identificació i retirada de fibrociment a Viladecans i l'adhesió a la campanya "Amiant zero a Europa"

L'amiant és una fibra natural que, per les seves característiques tecnològiques excepcionals, s'ha utilitzat durant el segle XX en múltiples sectors com la construcció, la indústria i els productes de gran consum. A l'època es tractava d'un material amb moltes prestacions a un preu molt assequible. Les fibres d'amiant són en realitat un conjunt de milers de fibres elementals sòlidament unides en forma de feixos o agregats de fibres de diferents longituds i diàmetres. D'un feix d'un mil·límetre de diàmetre d'amiant en poden derivar unes 50.000 fibres respirables. A causa de la seva dimensió reduïda i la seva forma romanen en l'aire com núvols invisibles durant llargs períodes de temps i poden ser transportats per corrents d'aire fins a distàncies considerables.

L'any 2001 l'amiant va ser prohibit a l'Estat espanyol (ús, comercialització i distribució) després de demostrar-se que es tractava d'un material amb efectes cancerígens, però entre els anys 30 del segle passat i el 2001 milions de tones d'amiant van ser utilitzades a tot l'Estat. L'ús de l'amiant es va estendre en molts àmbits, principalment en el sector de la construcció per mitjà de l'amiant-ciment o el fibrociment en forma de plaques planes i ondulades per cobertes i sostres pluvials, dipòsits, canalitzacions i baixants d'aigua, sortides de fum, aeroconductors d'aire, jardineres, etc. Avui més que ahir cal identificar on hi ha instal·lacions amb amiant i avaluar el seu estat de degradació, per determinar el grau d'urgència de la seva retirada tenint en compte el possible risc de dispersió de fibres d'amiant a l'entorn immediat. Cal recordar que qualsevol intervenció sobre l'amiant en edificis i instal·lacions públiques o privades és una activitat reservada a empreses i professionals especialistes en la seva retirada.

D'altra banda, els riscos associats a l'amiant depassen l'àmbit mediambiental, ja també ha generat un problema de salut laboral pels treballadors que van intervenir en processos industrials on s'utilitzava aquest material, operaris que van patir una exposició activa i inadvertida amb greus riscos de malalties

professionals i, en definitiva, per a la seva salut. Les estadístiques de l'Organització Mundial de la Salut (OMS) estimen que cada any es registren, solament a la Unió Europea, entre 20.000 i 30.000 nous diagnòstics de malalties relacionades amb l'amiant i que més de 300.000 persones (40.000 a Espanya) moriran de mesotelioma pleural d'aquí al 2030.

L'any 2003 la Unió Europea va recomanar als països membres la creació de fons de compensació que evitessin els processos judicials que aquesta problemàtica comporta i que els recursos d'aquest fons haurien de provenir de les empreses implicades a cada Estat. La Resolució del Parlament Europeu de 14 de març de 2013 sobre els riscos per a la salut relacionats amb l'amiant i la seva total eliminació va inspirar la campanya "Amiant zero a Europa" iniciada per la Federació d'Associacions de Víctimes de l'Amiant a Espanya i la Federació d'Ecologistes en Acció, a la que aviat es van unir els sindicats CCOO, UGT i CGT.

Aquesta campanya està recollint adhesions d'institucions polítiques, entitats, societats científiques, organitzacions ecologistes, entre d'altres, amb l'objectiu de reclamar la posada en marxa de les mesures suggerides pel Parlament Europeu a la seva Resolució del 4 de març del 2013 i, en especial, la petició en la que s'insta a totes les institucions i agents socials a compartir plans d'acció de gestió i eliminació de l'amiant, així com la petició on es detallen les mesures de recolzament a les víctimes.

Al municipi de Viladecans, tot i la tasca de l'Ajuntament en els darrers anys per la seva eliminació progressiva, l'amiant encara és present a diferents tipus de construccions i instal·lacions que conviuen diàriament amb els veïns.

És per això, que el Ple municipal de Viladecans adopta els següents acords:

Primer.- Que l'Ajuntament de Viladecans s'adhereixi a la iniciativa "Amiant Zero a Europa" promoguda per la Federació d'Associacions de Víctimes de l'Amiant a Espanya i la Federació d'Ecologistes en Acció amb el suport dels sindicats majoritaris.

Segon.- Planificar de cara al 2019 amb càrrec als pressupostos municipals un mapatge per identificar la presència de fibrociment a Viladecans. Elaborar un cens d'instal·lacions amb amiant a la ciutat i establir un pla d'acció progressiu

per retirar l'amiant que es detecti en edificis i terrenys públics municipals, ja siguin de propietat o en règim de lloguer.

Tercer.- Promoure una campanya d'informació i sensibilització sobre els riscos de l'amiant, especialment adreçada a les comunitats, indústries i propietats particulars on es detectin instal·lacions que continguin aquest material, i impulsar totes les mesures possibles per facilitar als propietaris l'eliminació del fibrociment dels seus immobles i terrenys, seguint les mesures adequades de prevenció.

Quart.- Demanar suport al Consell Comarcal del Baix Llobregat, a la Diputació de Barcelona, a la Generalitat de Catalunya i al Govern espanyol per poder finançar amb els recursos suficients els acords inclosos en el segon i tercer punt d'aquesta moció.

Cinquè.- Donar suport a les demandes dels col·lectius de treballadors i familiars de Viladecans que hagin patit l'exposició activa a l'amiant i a altres substàncies perilloses per la salut en el seu lloc de treball, com la pols de sílice causant de la silicosi, una malaltia del pulmó de caràcter professional provocada per la inhalació d'aquesta pols i que va afectar durant anys sense saber-ho a molts empleats de la factoria Roca.

Sisè.- Exigir al Govern espanyol i als grups parlamentaris presents a la Comissió de Treball i Seguretat Social del Congrés dels Diputats que agilitzin els tràmits i avancin en la creació d'un Fons de compensació i suport a les víctimes de l'amiant, tal com marca la Proposició de llei que va aprovar la Cambra Baixa el passat 10 d'octubre de 2017.

Setè.- Comunicar aquests acords a totes les institucions públiques pertinents en matèria de salut pública, medi ambient i seguretat laboral de la Generalitat de Catalunya, de l'Estat i de la Unió Europea, a la Federació de Municipis de Catalunya i l'Associació Catalana de Municipis i Comarques, a la Asociación de Víctimas Afectadas por el Amianto en Cataluña, als possibles representants locals dels col·lectius afectats, i als impulsors de la campanya "Amiant Zero a Europa".

Viladecans, 22 de febrer de 2018